

STARTEN MET WEIDEN

STAP
1

STAP
2

STAP
3

STAP
4

STAP
5

IN 5 STAPPEN DE KOEIEN NAAR BUITEN

Starten met weiden is goed te doen. Meer dan duizend melkveehouders maakten afgelopen jaren de stap naar weidegang. Melkveehouders met een grote of kleine koppel, met ruime, maar ook met een krappe huiskavel en met een melkstal of een automatisch melksysteem. Deze brochure beschrijft vijf stappen om succesvol te starten met weiden.

START
HIER

STAP 1 KIEZEN

Maak allereerst een bewuste keuze: met welke dieren wil je naar buiten? Er zijn melkveehouders die in één keer de stap zetten om met alle melkkoeien te weiden. Dan kom je bijvoorbeeld ook meteen voor de volledige weidepremie van je zuivelfabriek in aanmerking. Andere melkveehouders zoeken meer

zekerheid en doen in stappen de koeien naar buiten. Het eerste jaar weiden ze bijvoorbeeld alleen het jongvee ouder dan negen maanden zodat deze dieren alvast goed kunnen leren grazen. Het tweede jaar gaan ook de oudmelkse koeien naar buiten en het derde jaar alle koeien.

STAP 2 INRICHTEN

Voorbeeld indeling van een huiskavel volgens de opzet van Nieuw Nederlands Weiden

Noem het maar 'de architectuur van de beweiding': een goede (perceels)indeling en handige routes voor de koeien en de melkveehouder zijn belangrijk. Net als in de stal.

Indeling huiskavel

Ga de huiskavel indelen volgens de opzet van Nieuw Nederlands Weiden. Er zijn andere mogelijkheden, maar het heeft zich bewezen als systeem om eenvoudig en goed te weiden. Kijk hoe je de huiskavel het beste kunt indelen in gelijke percelen van ongeveer 2 hectare bij 100 melkkoeien. Met stroomdraad en paaltjes lukt dit altijd: je kunt grote percelen opdelen in meerdere stukken, of kleinere samenvoegen tot één weideperceel, of een deel van een perceel bij een ander perceel voegen. Het is behulpzaam om, bijvoorbeeld met Google Maps een kaart van je percelen te maken en te printen en dan te puzzelen voor de beste indeling op jouw huiskavel. Denk daarbij ook meteen na over handige plekken voor waterbakken en waar eventueel een kavelpad handig is.

Koe-routing

Kunnen de koeien via een ruime en makkelijke route van de stal naar de wei komen? Het liefst zijn de koepaden zo ingericht, dat er geen melkwagen of bulkwagens langs hoeven, of dat je er vaak met de trekker doorheen moet.

Voor bedrijven met een automatisch melksysteem (AMS) is dit extra belangrijk. Hier moeten de koeien zelfstandig ongestoord het rondje van de stal naar de wei en terug kunnen maken. Voorkom hindernissen en haakse bochten zoveel mogelijk.

24-uurs planning

Bepaal op welke tijdstippen de koeien naar buiten gaan en weer binnenkomen en stem er je voertijdstippen op af. Belangrijk is dat je de hoeveelheid en samenstelling van de bijvoeding afstemt op het beschikbare weidegras. In principe moet de voergoot leeg zijn voordat de staldeuren opengaan, zodat de koeien met lekkere trek naar buiten gaan. Door op een vast tijdstip smakelijk voer aan het voerhek aan te bieden zorg je ervoor dat de koeien makkelijk binnenkomen.

Werk je met een automatisch melksysteem en een weideselectiepoort, stel die dan in op basis van een 24-uurs planning. Omdat je geen vaste melktijden hebt, kun je meer inspelen op de voor koeien meest favoriete tijden om te weiden: aan het eind van de middag en het begin van de ochtend.

STAP 3 VOOR- BEREIDEN

Kiezen beweidingplatform

Kies de eerste vier tot zes percelen waar je wilt starten met weiden. Bij voorkeur liggen die dichtbij de stal en zijn ze niet vertrapingsgevoelig. Dit is je eerste 'beweidingsplatform' waarop je zo'n vier tot zes weken kunt weiden. Daarna ga je verder op een tweede beweidingsplatform van vier tot zes percelen, tenminste als de grootte van je huiskavel dat toelaat. Stem het aantal uren weidegang per dag af op het grasaanbod. Vuistregel is dat de koeien per uur weidegang één kg drogestof gras opnemen.

Bemesten

Bemest de percelen waar je in het voorjaar wilt starten met weiden ongeveer 6 weken vooraf met drijfmest. Niet meer dan 20-25 m³ per ha. Gebruik later in het jaar alleen drijfmest voor een maaisnede, en alleen kunstmest voor een weidesnede.

STAP 4 DOEN

Na de voorbereiding is het een kwestie van starten en gewoon gaan doen. Zowel voor jou als voor je koeien is het even wennen. Belangrijk, maar best moeilijk, is om niet te reageren op het gedrag van de koeien als ze bij de draad staan te zeuren en ook niet als de productie in de eerste dagen een beetje daalt. Ze moeten gewoon leren om weidegras te grazen. Stug volhouden is het devies, dan wennen ze het snelst aan het nieuwe ritme en komt er regelmaat. Bij een goede aanpak zijn de koeien binnen een maand gewend aan weidegang. Voor jou als melkveehouder duurt het een heel seizoen om er goed op ingesteld te raken...

Koeien voorbereiden

Ook voor je koeien is weidegang natuurlijk nieuw. Als ze buiten komen moeten ze wennen aan de ruimte, maar ook aan het licht. Een goede voorbereiding is daarom starten in een goed afgesloten wei of gewoon twee of drie dagen in een lege sleuvsilo. Laat ze hier ook maar vast kennismaken met schrikdraad.

Ben je nog niet zo lang geleden gestopt met weiden en heb je oudere dieren die dat nog kennen, dan kun je die eerst naar buiten laten gaan om op deze manier rust te brengen. De gewenning gaat snel, ook koeien die nooit eerder in de wei kwamen pakken het weiden vaak verrassend snel op.

STAP 5 FINETUNEN

In je tweede weideseizoen zul je merken dat weidegang de normale routine is geworden. Dat geeft ruimte en rust om te gaan finetunen. Denk aan het nog meer sturen met de bijvoeding, tijdstippen van beweiding en de inrichting van je huiskavel om nog meer gras rechtstreeks om te zetten in melk. Wil je in het voorjaar eerder starten of langer doorweiden? Durf je het aan om koeien wat verder weg van de stal te weiden? Evalueer hiervoor aan het eind van het eerste weideseizoen gelijk wat goed ging en welke punten je het volgende seizoen nog wil bijsturen.

TIPS OM GOED TE STARTEN MET WEIDEN

Start vroeg in het voorjaar

Hoe vroeger in het voorjaar de koeien naar buiten gaan, hoe makkelijker het gaat. Het voorjaarsgras is smakelijk en zit vol voederwaarde. De koeien vreten het graag en geven er makkelijk melk van. Bovendien zijn de temperaturen voor de dieren lekker om te weiden. Als het gras in april zo'n tien centimeter is, kun je meteen gaan weiden. Zit het in de loop van het weideseizoen door hitte/droogte of juist overvloedige regen een keer tegen en moet je ze weer opstallen, dan heb je toch voldoende ruimte om de norm van minimaal 120 dagen weidegang nog te halen.

Bouw je ruwvoer en krachtvoergif af als je begint te weiden

De kilogrammen vers gras die de koeien met weidegang zelf buiten ophalen hoeft je niet meer op stal als ruwvoer te verstrekken. Dat bespaart je kosten voor loonwerk, krachtvoer en eiwitaanvulling. En het zorgt ervoor dat weidegang beter loopt, omdat de koeien het gras op lengte houden. Het rekt het makkelijk als je de kilo's drogestof die de koeien uit gras zelf grazen in mindering brengt op de hoeveelheid kuilgras in de bijvoeding op stal. Daarnaast hoeft je bij dezelfde melkproductie minder (eiwitrijk) krachtvoer te geven, omdat weidegras een hogere voederwaarde en eiwitgehalte heeft dan ingekuuld gras.

Maak heldere keuzes

Ritme en regelmaat is de basis om van weiden een succes te maken. Wijk alleen van je vaste schema af als het weer je daartoe dwingt.

Voorbeelden van situaties:

- Boven de 25°C is het aantrekkelijk de koeien vroeg in de morgen en/of 's avonds dan wel 's nachts te weiden.

- Als het gras op is door droogte is het verstandig de koeien tijdelijk op stal te houden. Je kunt eenvoudig weer opnieuw beginnen als het gras op het beweidingsplatform weer tot 10 centimeter is aangegroeid. Onder zulke omstandigheden enkele dagen opstallen is geen enkel probleem

Diergezondheid

Startende weiders hebben in het eerste jaar nog amper last van wormbesmettingen omdat er nauwelijks eitjes en larven aanwezig zijn van maagdarm- en longwormen. Alleen op percelen naast grasland waar burens eerder koeien hebben geweid kan een besmetting van longwormen in het eerste jaar niet worden uitgesloten. De aanpak van longworm- en maagdarmworminfecties in het tweede en derde jaar bestaat uit graslandmanagement in combinatie met een goede ontwormingsstrategie. Vraag meer informatie aan je dierenarts of bekijk de wormsleutel: www.gddiergezondheid.nl/wormsleutel.

Onkruidbestrijding

Houd bij het gebruik van de onkruidbestrijdingsmiddelen rekening met een wachttijd voor het weiden. Bestrijd het onkruid daarom bij voorkeur voorafgaande aan maaisnedes.

Betrek je adviseurs

Neem vooral je veevoeradviseur, maar ook je dierenarts en loonwerker mee in je plannen. Ze kunnen je helpen bij de voorbereiding en beter begeleiden bij de uitvoering als je ze meeneemt in je keuze om te gaan weiden. Hetzelfde geldt voor je gezinsleden en een eventuele betrokken senior: praat over je keuze en betrek ze erbij op een positieve manier.

MEER INFORMATIE

- Brochure Nieuw Nederlands Weiden
- Brochure Robot en Weiden
- Brochure Deelweidegang
- Vraag een WeideCoach

KIJK OP WWW.STICHTINGWEIDEGANG.NL

BEL 023 23 020 23